

Ett Huddinge för alla- inte bara några få

**Vänsterpartiets förslag till mål och budget 2019 samt
planeringsramar 2020-2021 för Huddinge kommun**

Mål och budget 2019 och planeringsramar för 2020-2021 för Huddinge kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Skattesatsen för 2019 fastställs till 19:97 öre per skattekrona.
2. Mål och delmål för Sund ekonomi i Mål och budget fastställs som kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
3. Mål och delmål för övriga mål (1) Bra att leva och bo i Huddinge, 2) Utbildning med hög kvalitet, 3) Ett Huddinge som håller ihop och bryter segregationen, 4) Fler i arbete, 5) En god och vinstfri omsorg för alla, 6) Ekosystem och klimat i balans, och 7) Jämlika villkor och jämställdhet samt Attraktiv arbetsgivare, Hållbar ekonomi och Ekonomiplan 2019-2021 i Mål och budget fastställs som kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
4. Drift- och investeringsbudget för nämnderna fastställs i enlighet med bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 8 maj 2018 i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
5. Huddinge kommun ingår borgen så som för egen skuld för kommunens hel- eller delägda bolag, enligt bilagda låne- och borgensram (bilaga 2 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2018), om maximalt x mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
6. I syfte att finansiera kommunen och dess bolag, i enlighet med Huddinge kommuns finanspolicy, ska Huddinge kommuns totala upplåningsram för 2019 uppgå till x mnkr.
7. Förslag till Mål och budget 2019 och planeringsramar för 2020-2021 i övrigt fastställs enligt bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2018 i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
8. Kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta fram ett förslag till ny vision för Huddinge till Mål och budget 2019 med fokus på ett Huddinge som håller ihop och bryter segregationen, för ett mer jämlikt och jämställt Huddinge.
9. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utveckla en plan för att minska kommunens kostnader för konsulter och inhyrd personal.

Innehåll

Inledning	5
Vår vision - Ett Huddinge för alla	6
Hållbar kommun 2030	6
Dokumentets upplägg.....	6
Bra att leva och bo i Huddinge	7
Fler hyresrätter med rimliga hyror.....	7
Inga oseriösa aktörer.....	7
Sänk inkomstkraven	7
Trygghet – en självklarhet.....	8
Kvalitet och kontinuitet framför privatiseringar	8
Infrastruktur med utgångspunkt i miljö och klimat	8
Kultur och fritid	9
Hållbara boendelösningar för ensamkommande.....	10
Utbildning med hög kvalitet	10
En förskola för alla.....	11
Ökad likvärdighet – högre kvalitet.....	11
Fler förskollärare och mindre barngrupper	11
Bra matvanor från tidig ålder	12
En skola för alla.....	12
Arbete mot ungas psykiska ohälsa	13
Fler behöriga lärare	13
Förbättrade kunskapsresultat	13
Fler ska kunna plugga vidare.....	13
Fler fritidspedagoger.....	14
Ett Huddinge som håller ihop och bryter segregationen	14
En lyssnande kommun	14
Ökad insyn – ökat inflytande.....	15
Medborgarkontor i alla kommundelar	15
Medbestämmande.....	15
Inget beslutsfattande utan barnperspektiv	15
Blandad bebyggelse	16
Meningsfull fritid	16
Lokala polisstationer en fråga om förtroende.....	16
Feministisk stadsplanering	16
Arbete mot extremism	17
Läsa för integration.....	17
El sistema.....	17
Fler i arbete	18
Fler arbetstillfällen	18
En arbetsmarknad för alla	18
Rusta upp den offentliga sektorn	18

Bättre villkor för egen- och småföretagare	19
Satsa på fler jobb för unga.....	19
Arbete som integration	19
En god och vinstfri omsorg för alla	19
För en vinstfri välfärd	20
Hälsa, vård och omsorg.....	20
Normkritiskt tänkande och arbete mot diskriminering.....	20
Mer utredningsresurser till socialförvaltningen	21
Förebyggande arbete	21
Ekosystem och klimat i balans	22
Minska klimatpåverkan och luftföroreningar.....	22
Miljö- och klimatanpassade inköp.....	22
Rent vatten i sjöar och vattendrag	23
Biologisk mångfald och gröna områden.....	23
Innovation, miljöteknik och grönt byggande	23
Jämlika villkor och jämställdhet	24
Jämlika villkor	24
Nolltolerans mot rasism	24
Könsbaserad statistik	24
Stärk kvinnofridsarbete.....	25
Satsa på våldsprevention	25
Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck	25
Ökad tillgänglighet och jämställda verksamheter	26
Genuspedagogik	26
Attraktiv arbetsgivare	26
Engagerade och kompetenta medarbetare och chefer	26
Löner för jämställdhet.....	27
Öka bemanningen genom fler heltider	27
Minska sjukfrånvaron.....	27
Sex timmars arbetsdag.....	27
Hållbar ekonomi	28
Sund ekonomi	28
Pris- och lönekomensation	29
Effektiv och omsorgsfull användning av skattemedel.....	29
Ekonomiplan 2019-2021	30
Tabeller	31

Inledning

Huddinge är i en expansiv fas. Befolkningen växer och vi bygger mer än vi gjort på mycket länge. Skillnaderna är dock stora i vår kommun. Segregationen skär rakt igenom samhället och påverkar vem som får tillgång till bostad, bra utbildning och arbete. Segregationen bestämmer till och med hur länge vi lever. Vi ser det som ett konstruktionsfel i vårt samhälle. Vänsterpartiets förslag till mål och budget syftar till att bryta segregationen och skapa en jämlik och jämställd kommun. Det är hög tid att sätta stopp för det onödiga läckaget av skattepengar till vinstdrivande verksamheter. I vår budget minskar vi politikernas och konsulternas arvoden och låter pengarna gå till verksamheterna. Istället för mer pengar i de rikas fickor presenterar vi en grön och hållbar budget med investeringar i framtiden.

I vår budget skapar vi bättre förutsättningar för personal och barn på förskolor och skolor genom att tillskjuta mer resurser. Detta ger mindre grupper och fler pedagoger. Vi satsar också på en utbyggd elevhälsa för att motverka ungas psykiska ohälsa och för att ge extra resurser till de elever som är i behov av särskilt stöd. Vi sänker tröskeln in på bostadsmarknaden och vi investerar i det offentliga rummet. Vi föreslår en sänkning av inkomstkravet för att få en lägenhet hos Huga Bostäder, vi agerar mot oseriösa aktörer på bostadsmarknaden och vi skapar medborgarkontor i alla kommundelar för att öka tillgängligheten till kommunal service. Vi satsar också på projekt som *Läsa för integration* och *El sistema* för att göra kulturlivet tillgängligt för alla. Genom feministisk stadsplanering och utökad stöd för att möta olika funktionsvariationer i samhället skapar vi en inkluderande offentlig miljö präglad av trygghet och tillgänglighet. Investeringar i natur- och rekreationsområden i hela kommunen är ett viktigt led i att bevara naturvärden och att främja folkhälsan.

Vänsterpartiet har en budget som bryter segregationen, minskar klyftorna och skapar en jämlik kommun för alla, inte bara för några få.

Nujin Alacabek, gruppledare (V)

Vår vision - Ett Huddinge för alla

Huddinge är en kommun där vi har möjligheter att skapa ett gott liv för alla. Men det är alldeles för få som får del av framgången. En liten ekonomisk elit drar ifrån. Ojämligheten gör sig tydlig på olika sätt. Den styrande koalitionen har drivit en politik som har ökat klyftorna de senaste 12 åren.

I Huddinge ska alla ha samma förutsättningar att skapa sig ett bra liv, oavsett köns- och genusidentitet, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsvariation. Huddinge kommun ska jobba målmedvetet och normkritiskt för att utjämna skillnader i förutsättningar men också med att motarbeta alla former av diskriminering. Alla ska känna sig trygga, lyssnade på och delaktiga i utvecklingen av sitt närområde och av kommunen i stort. Inflytandet och medbestämmandet ska vara lika självklart oavsett var i Huddinge man bor. För Vänsterpartiet är jämlikhet, jämställdhet, medmänsklighet och grön innovation centrala värden. Vår vision är ett Huddinge för alla.

Hållbar kommun 2030

Det är ofta lätt att sätta målsättningar utifrån vad som låter bra. Samtidigt är det inte lika lätt att arbeta konkret för de mål man sätter upp. Huddinges mål är att vara en hållbar kommun 2030. Det är ett mål som förpliktigar. Kommunen måste intensifiera arbetet för att förbättra vattenkvaliteten i våra sjöar, bygga klimatsmart och hållbart, ställa miljökrav i upphandlingar, minska bilismen och underlätta resandet med kollektivtrafik. Men det innebär också att vi måste se till att göra oss av med den ohållbara politiken och tänka hållbart även när det gäller kommunens ekonomi. Vi ska ha en vinstfri välfärd där barnens utbildning och omsorg, de äldres livskvalitet, skolans och förskolans kvalitet och personalens behov sätts före kortsiktiga vinstuttag från det privata näringslivet och riskkapitalkoncerner.

Dokumentets upplägg

Vänsterpartiets löfte i valet 2018 är att skapa ett Huddinge för alla, inte bara för de rikaste. Vår ekonomiska plan innehåller konkreta reformer för att göra Huddinge till en kommun för alla. I vårt förslag har vi sju övergripande mål: 1) Bra att leva och bo i Huddinge, 2) Utbildning med hög kvalitet, 3) Ett Huddinge som håller ihop och bryter segregationen, 4) Fler i arbete, 5) En god och vinstfri omsorg för alla, 6) Ekosystem och klimat i balans, och 7) Jämlika villkor och jämställdhet. Under varje övergripande mål presenteras också delmål med konkreta förslag från Vänsterpartiet. Vi har också 3 strategiska mål för arbetet i kommunen, som handlar om att göra Huddinge till en attraktiv arbetsgivare, att föra en hållbar ekonomi i kommunen och nett effektivt och omsorgsfullt användande av skattemedel. Allt vårt arbete syftar till att göra verksamheten bättre. För oss handlar det om att lyfta verksamheterna till att möta alla medborgares behov och att stoppa läckaget av skattepengar. I detta dokument presenteras våra förslag utifrån våra mål och strategiska prioriteringar. Avslutningsvis redogör vi för vår ekonomiska plan.

Bra att leva och bo i Huddinge

Vänsterpartiet vill skapa ett Huddinge där alla kan bo. För att det ska vara möjligt måste vi bryta bostadssegregationen, sänka trösklarna in på bostadsmarknaden, agera mot oseriösa hyresvärdar, se till att alla känner sig trygga i det offentliga rummet och sätta kvalitet i de kommunala verksamheterna framför ideologiskt drivna privatiseringar. Ett Huddinge för alla är ett grönt Huddinge där vi premierar miljövänligt resande, närproducerad och ekologisk mat och där bilen inte står i fokus för infrastruktursatsningar.

Fler hyresrätter med rimliga hyror

Under det senaste året har bostadsbyggandet äntligen satt fart. Tyvärr kan dock konstateras att de bostäder som nu planeras i huvudsak är bostadsrätter. Exempelvis planeras inte en enda hyresrätt i Storängen i centrala Huddinge. Samtidigt omvandlas allt fler av Huges hyresrätter till bostadsrätter. I Visättra har även ett privat bostadsbolag fått tillåtelse av kommunen att ändra exploateringsavtalet från hyresrätter till bostadsrätter. Med hänsyn till de kostnader för allmänna anläggningar och annat som läggs på exploatören från kommunens sida har Huga även varit tvungen att avstå från att gå in i vissa projekt och bygga hyresbostäder.

Det behövs en strategi från kommunens sida för att få fram billiga hyresbostäder. Detta görs i andra kommuner. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har nu genomfört en upphandling för att erbjuda kommunerna bra och billiga bostäder. Huga är åter ett allmännyttigt bostadsföretag och är ansluten till Allmännyttans bransch- och intresseorganisation SABO. Detta bör vi utnyttja. Med SABO:s Kombohus finns möjlighet att bygga hyresrätter med rimliga hyror. Det går också att få investeringsstöd för små bostäder. Det är hög tid att ta tag i denna fråga för att även de som saknar möjlighet att betala en hög hyra eller köpa sin bostad ska kunna komma in på bostadsmarknaden.

Inga oseriösa aktörer

I Visättra och Vårby har vi under de senaste åren sett hur riskkapitalbolag köpt in sig på hyresmarknaden i Huddinge. Detta är något som vi motsätter oss. Riskkapitalbolagen har inget på bostadsmarknaden att göra. Huddinges invånare förtjänar bättre än oseriösa hyresvärdar och lyxrenoveringar som driver upp hyran till smärtgränsen. För oss är det viktigt att man rustar upp i dessa områden och inte skapar en förslumning av befintliga bostäder, i synnerhet i miljonprogramsområdena där behovet av upprustning är stort.

Sänk inkomstkraven

Det är helt orimligt att en hyresrätt i Huddinge förutsätter en inkomst på 3-4 gånger den totala hyreskostnaden. Detta oavsett om hyresvärden är allmännyttan eller ett privat företag. Det skapar en social segregering och en utlåsnings effekt för låginkomsttagare, ungdomar, nyanlända och ensamstående. Därför ska kommunen anpassa inkomstkraven för hyresrätter i allmännyttan till

Konsumentverkets rekommendationer för en bra levnadsstandard. Hyran ska inte behöva utgöra mer än 30 procent av inkomsten.

Trygghet – en självklarhet

Kommunens trygghetsenkäter visar att det inte är lika självklart att känna sig trygg, speciellt på kvällstid, i alla kommundelar. Detta är ett stort problem som måste åtgärdas. Vänsterpartiet har föreslagit en genomgripande feministisk stadsplanering för att råda bot på detta. Vi vill också att polisen ska finnas tillgänglig även i våra förorter. Det ska aldrig råda någon tveksamhet om vart man vänder sig om man utsatts för ett brott. Genom en tydligare etablerad polisnärvaro skapas också ett ömsesidigt förtroende mellan ordningsmakten och kommuninvånarna vilket är viktigt för att minska den skepsis mot Polismyndigheten som är utbredd i vissa områden. Samarbete mellan polisen, fältsekreterare och ideella krafter i de olika områdena är ett annat steg på vägen. Dock bör vi komma ihåg att brottslighet och otrygghet är problem som skapas av och vidmakthålls av bland annat klassamhället och patriarkala strukturer. Jämlikhet och jämställdhet, minskade inkomstskillnader och en bättre grundtrygghet för alla är det enda djupgående sättet att förebygga och råda bot på de problem vi står inför.

Kvalitet och kontinuitet framför privatiseringar

I den borgerliga minoritetskoalitionens förslag till Mål och budget för Huddinge 2019 skriver man att man vill att minst 50 procent av all kommunal verksamhet som startas i kommunen ska drivas av privata aktörer. Detta är ett tydligt tecken på att man låter sin egen ideologi gå före kommunmedborgarnas primära intresse – verksamheter med god kvalitet och kontinuitet. Vänsterpartiet menar att vinstintresse aldrig får gå före kvalitet. Skattepengar som investeras i välfärden måste gå till det de är avsedda för, det vill säga kommunens verksamheter. Vinstintresset i välfärden leder fel, det har vi sett gång på gång. Samtidigt vill den borgerliga minoritetskoalitionens alltså ha mer av samma vara. Det är respektlöst mot skattebetalarna. Vänsterpartiet vill att huvudfokus ska vara att kommunens verksamheter håller en hög kvalitet, att personalen har schyssta villkor och att de som verksamheten riktar sig till ska trivas och känner sig trygga. För oss är det viktigare än vinster till de redan rika.

Infrastruktur med utgångspunkt i miljö och klimat

Enligt Huddinge kommuns trafikstrategi ska gång- och cykeltrafiken vara utgångspunkten för all planering med hänvisning till miljö- och klimatskäl. Kollektivtrafiken ska prioriteras och kommunen ska arbeta för ökad turtäthet. Detta inkluderar också ett stort behov av att göra rätt kravspecifikationer vid upphandling av exempelvis snöröjning samt att följa upp hur entreprenörerna sköter uppgiften med möjligheter att döma ut kraftiga viten om de missköter sig. I Huddinge ska vi ha jämställd snöröjning vilket innebär att trottoarer och gång- och cykelvägar ska prioriteras.

Kultur och fritid

Som det ser ut idag är kultur- och fritidsutbudet i Huddinge inte tillgängligt för alla. Det är ett problem som inte har orsakats av kulturaktörer i Huddinge utan av den politik som den styrande minoritetskoalitionen fört under alltför lång tid. Många föräldrar har inte möjlighet att betala för att deras barn får delta i kultur- och idrottsaktiviteter. Det är ett klassproblem och det måste åtgärdas. Därför vill vi sänka avgifterna till Kulturskolan och andra kultur- och idrottsaktiviteter. Målet är att de i framtiden ska vara avgiftsfria. Utbudet ska också vara så varierat att alla har möjlighet att få sina intressen tillgodosedda. Att lära sig spela ett instrument, agera på en scen i en dramagrupp eller ägna sig åt sport är viktigt för barn och ungdomar. Det bygger förståelse för andra människor och det visar på vikten av att agera som grupp och lag istället för som individ. Det är en bra förberedelse för livet både på och utanför arbetet. En fritidsaktivitet som idag helt överläts åt slumpen, föräldrars ansvarstagande och i viss mån de mål som sätts i skolundervisningen, är simkunnighet. Vänsterpartiet har föreslagit avgiftsfri simskola eftersom det räddar liv.

Något som måste bli bättre är också resursfördelning utifrån ett antidiskrimineringsperspektiv. Kön- och genusidentitet, etnisk bakgrund, religionstillhörighet och funktionsvariation ska inte begränsa barn och ungdomars vardag. Skattemedel i Huddinge ska fördelas på ett jämlikt och jämställt sätt. Det innebär att man inte enögt ska gynna ”populära” fritidsintressen eftersom dessa ofta är dominerade av killar. Ridsporten är idag särskilt populär bland flickor men det är en dyr sport. Vi anser att Huddinge kommun i likhet med Stockholm ska delta i den efter skolan-verksamhet med fritidsledare som bedrivs i till exempel Ågesta. På det sättet kan fler komma i kontakt med en bra verksamhet utan höga avgifter. Vänsterpartiet har också föreslagit en mångkulturell festival i Huddinge som ett sätt att bygga broar och skapa kontakter över kulturella, etniska och religiösa gränser. Vi har även föreslagit att ett sportotek ska inrättas i Huddinge för att underlätta för alla att kunna ta del av fritidsaktiviteter även om de kräver speciell utrustning.

Satsa på föreningslivet

I Huddinge kommun finns ett rikt föreningsliv. I det ingår en mängd olika föreningar som på en rad olika områden gör ett fantastiskt arbete. Det handlar om allt från konst- och kulturföreningar till idrottsföreningar, föreningar som gör vår närmiljö tryggare genom att exempelvis nattvandrar, föreningar som får ut människor i arbete via sitt ideella engagemang, som samordnar villaägarna i ett speciellt område eller hyresgästerna i ett annat. Tyvärr behandlas föreningslivet i Huddinge extremt styvmoderligt. Samtidigt som man från den politiska majoritetens sida hänvisar många politiska initiativ att lösas av föreningslivet har man dragit undan mattan för många ideella föreningars verksamhet genom att skrota nolltaxan för hyra av lokaler för föreningslivet. Detta försämrar allvarligt den ekonomiska situationen för många föreningar i Huddinge. Vänsterpartiet har hela tiden agerat för att försvara nolltaxan. Nu är den avskaffad, men med vår politik skulle nolltaxan återinföras för föreningslivet i Huddinge.

Det finns mycket kreativitet, tankar och idéer bland Huddinges unga men ibland är tröskeln till att omsätta idéerna till verklighet väldigt hög. Alla ungdomar är inte vana vid hur man driver en förening, hur man för protokoll, håller årsmöten, skaffar bankkonto eller söker bidrag. Det innebär i praktiken att många idéer dör i sin linda istället för att omsättas i praktik. Det är rent slöseri. Vänsterpartiet vill ha start-up-utbildningar för unga som vill starta föreningar så att de kan komma igång med sin verksamhet och få vägledning i hur de ska gå till väga för att idéer ska bli verklighet.

Tillgängliga grönområden

I och med byggandet av Tvärförbindelse Södertörn förstörs en stor del av Flemingsbergsskogen som är ett viktigt kultur- och rekreationsområde för de boende i närområdet. Det kan Vänsterpartiet aldrig ställa upp på. Vi försökte vara konstruktiva i lösningen av den problematiska situationen kring Glömstavägen, men det liggande förslaget kan vi inte acceptera.

Vi är glada att kommunen har satsat på ett parkprogram som är ambitiöst och som även går Vänsterpartiet till mötes i vår ambition att inrätta fler utegym i kommunen. Detta arbete får dock inte upphöra. Fler natur- och rekreationsområden i kommunen måste tas bättre om hand men också tillgängliggöras för allmänheten i större utsträckning.

Hållbara boendelösningar för ensamkommande

I väntan på den aviserade lagändringen som ska göra det möjligt för ensamkommande att bo kvar i sin kommun under etableringstiden så kommer det att finnas ett stort behov av att se till att den ineffektiva integrationspolitik, som avhysningarna innebär, upphör. Vi satsar därför på långsiktigt hållbara boendelösningar för ensamkommande i Huddinge. När lagändringen väl trätt i kraft finns det möjlighet att använda dessa bostäder för nyanlända eller andra sociala ändamål.

Utbildning med hög kvalitet

Våren 2018 meddelade den styrande borgerliga minoritetskoalitionen i Huddinge att man avsåg spara cirka 18 miljoner kronor på Huddinges skolor. Det här beslutet har sin bakgrund i att Huddinges politiska styre under alltför lång tid har drivit en ohållbar ekonomisk politik där man prioriterat sänkta skatter framför kvalitativ verksamhet. De som kommer drabbas av sparkraven på Huddinges skolor är i första hand eleverna. Effekten av att spara 18 miljoner kronor kommer att vara att elever i behov av särskilt stöd inte får det stöd de behöver, att man skär ner på antalet lärare och fritidspedagoger ytterligare och att man sparar in på elevhälsan (skolkuratorer, skolsköterskor och skolpsykologer). Det här är helt fel väg att gå. Huddinge kommun borde göra tvärtom. Vänsterpartiet vill öka lärartätheten, se till att den som är i behov av särskilt stöd får det och se till att satsa på elevhälsan eftersom ungas psykiska hälsa måste tas på allvar. Kommunen måste ta sitt ansvar. Skolan är framtiden och den ska vi satsa på.

En förskola för alla

Huddinge har en unik förskolesituation. Fungerande verksamheter stängs ner eller flyttas till förmån för privata och vinstdrivande alternativ, besparingarna är enorma och personalen missnöjd. De som framförallt drabbas är barnen. Hur ska en 5-åring kunna känna sig trygg i sin grupp på förskolan, och hur ska en förälder kunna känna sig säker att lämna sitt barn där, om man vet att förskolan är underbemannad? Platshållningen måste säkras upp och kommunen måste fylla barnomsorgsgarantin. Att så sker är inte givet i dagsläget. Det är också viktigt att driva de öppna förskolorna så att barn lär sig att socialisera med andra i en tidig ålder.

Förskolan är en förutsättning för kvinnors deltagande i arbetslivet. När det är brist på förskoleplatser är det idag kvinnor som oftast får stanna hemma. En förskola bör ligga i närheten av vårdnadshavarnas bostad eller arbetsplats. Det är viktigt för att få vardagspusslet att gå ihop. Därför ska all nybyggnation ha ett helhetstänk. Alla barn ska också ges tillgång till modersmålsutveckling redan i förskolan. Detta är viktigt ur ett inlärningsperspektiv men finns också reglerat i läroplanen för förskolan. Trots det är förskolornas arbete på denna punkt ytterst bristfälligt och inskränker sig ofta till olika tekniska hjälpmedel snarare än pedagogik. Vänsterpartiet vill också att genuspedagogik ska genomsyra förskolans arbete.

Det är också viktigt att se över hur avgifterna fördelar sig så att den som står utan förskoleplats i övergången mellan förskola och förskoleklass inte hamnar i en situation där man betalar för något man inte får. Det finns ett flertal exempel på föräldrar som fått betala för en förskoleplats de inte haft tillgång till under sommarmånaderna mellan förskola och förskoleklass. I Huddinge ska ingen behöva betala för tjänster de inte får.

Resultaten i skolan grundläggs tidigt och förskolans roll är viktig för barns utveckling och lärande. Vi anser att barns rätt till förskola inte ska avgöras utifrån om barnens föräldrar arbetar eller inte. Barn till föräldralediga och arbetslösa föräldrar ska i ett första steg garanteras rätt till 30 timmar i förskolan.

Ökad likvärdighet – högre kvalitet

Vänsterpartiet är mot privata utförare av förskoleverksamhet där vinsten går till ägarna och inte investeras i verksamheten. Vi vet att det finns brister i form av avsaknad av pedagogisk verksamhet där. Vi menar att kommunen bör ställa krav på alla förskolor vad gäller hög kvalitet. Tyvärr finns det exempel på att kommunen har brustit i att sätta upp kvalitetskrav när verksamheten har övergått från kommunal till privat verksamhet. Det är även viktigt att barn som har behov av särskilda stödinsatser tidigt uppmärksammas i förskolan så att de får hjälp i sin utveckling av särskilt kunniga pedagoger.

Fler förskollärare och mindre barngrupper

Forskning pekar på att professionella pedagoger är den viktigaste faktorn för barn och ungas lärande och utveckling inom skolan och förskolan. Skickliga pedagoger

kan lyfta skolan och förskolan, men dessa måste ges rimliga förutsättningar. Förskolan och skolan i kommunen ska vara en attraktiv arbetsplats som lockar till sig de bästa pedagogerna. Idag råder det stor brist på förskollärare. Kommunen ligger långt över riksgenomsnittet gällande antalet barn per förskolelärare. Det behövs omfattande insatser för att komma till rätta med detta. De stora barngrupperna är ett problem i förskolans pedagogiska verksamhet men också ett arbetsmiljöproblem. En potentiell lösning skulle kunna vara en kommunal vikariepool för förskollärare och lärare för att täcka vakanser istället för att ta in extrapersonal från dyra privata vikariepooler.

Bra matvanor från tidig ålder

I kommunens senaste miljöbokslut framgår det att Huddinges förskolors mål om att köpa in en ökad andel ekologiska varor har gått åt fel håll. Inköpen av ekologiskt minskar istället för att öka. Detta sker samtidigt som det är viktigt att vi inom förskolan etablerar goda kostvanor för växande barn. Det handlar bland annat om att äta ekologiskt men också om att minska matsvinnet och öka antalet tillagningskök för att få bättre hushållning med varor och miljö. Det är också viktigt att anpassa maten efter säsong, till exempel genom att servera grönsaker och vår-primörer på våren och rotsaker på höst och vinter.

En skola för alla

Likvärdigheten i skolan måste bli bättre. Det är inte meningen att gymnasiekompetensen ska skifta mellan skolor och kommunalar, det är inte tanken att vissa skolor ska sätta glädjebetyg medan andra rasar i betygsstatistiken. Tyvärr är Huddinges skolor, och i förlängningen Huddinges elever, offer för en ohållbar politik. I skolan ska köns- och genusidentitet, klassbakgrund, sexuell läggning, etnicitet eller funktionsvariation inte spela någon roll. Tyvärr gör sådana faktorer det idag. Istället för att gå mot en mer likvärdig skola går vi mot ett allt mer segregande utbildningssystem.

Skolan har en viktig uppgift i att garantera lika förutsättningar för alla elever oavsett kön. I det uppdraget ingår att bryta invanda könsmonster och patriarkala strukturer. Det arbetet kräver ibland en mer aktiv genusinriktad pedagogik på alla nivåer i skolan. Det krävs också en större medvetenhet hos skolledningarna om vikten av detta. Det måste finnas ett utrymme för att studie- och yrkesvägledarna arbetar i större utsträckning med könsmaktsordningen i sitt arbete. Det ser vi även i sökandet till praktiska linjer på kommunens gymnasieskolor.

Barn med neuropsykiatriska diagnoser måste få förutsättningar som ger dem samma möjligheter till lärande som barn utan diagnoser har. Därför är vi i Vänsterpartiet kritiska till den utveckling vi sett i Huddinge under de senaste åren där vi går mot allt större skolenheter och större klasser, det är fel väg. Vi behöver högre lärartäthet, fler specialpedagoger, mindre klasser och mindre skolenheter. Det är också viktigt att läraromsättningen i Huddinge är låg. Huddinge ska vara en arbetsgivare där lärare trivs och vill stanna. Det handlar i sig också om att öka tryggheten för barnen genom att se till att de inte behöver vänja sig vid nya lärare för ofta. Det är även viktigt att det finns ett samarbete och en bra dialog mellan skolan och föräldrarna för att kunna ge individuellt stöd.

Arbete mot ungas psykiska ohälsa

Många unga mår dåligt idag. Det ställs orimliga krav på hur man ska se ut. Många känner rädsla inför framtiden. Framförallt syns det hos unga tjejer där ohälsotalen har ökat. Suicid och suicidförsök, ätstörningar och annan psykisk ohälsa bland unga är en av vårt samhälles största utmaningar. Vi ser behov av fler ungdomsmottagningar, bättre öppettider, fler psykologer och kuratorer, och tillgång till självinläggningsmottagningar. Det måste bli enklare att få stöd för att förebygga psykisk ohälsa hos unga. Våra satsningar på elevhälsan är en del av detta arbete. Fler pedagoger, specialpedagoger, elevassistenter i skolan och mindre klasser är ett annat sätt att möta ungdomar i deras vardag. Tillsammans med Barn- och Ungdomspsykiatri (BUP) och våra vårdcentraler måste kommunen säkerställa alla barn och ungdomars rätt till stöd och vård. Vi måste också arbeta förebyggande med barn och ungdomar genom att belysa och ifrågasätta destruktiva normer kring utseende och livsstil som unga möter i sin vardag. Alla ska ha rätt att utvecklas till den de vill vara.

Fler behöriga lärare

I vissa ämnen i grundskolan ser vi en allvarlig brist på behöriga lärare. Svenska som andraspråk (SVA) är ett exempel på var det finns alltför få behöriga ämneslärare i förhållande till behovet. Behöriga lärare är en nödvändighet för att ge bra och kvalitativ undervisning till eleverna. Det är också viktigt att lärarna har en arbetssituation som de trivs med och där de känner att de kan prestera på en bra nivå i sina klassrum. Fler lärare och färre undervisningstimmar per lärare är ett sätt att ge lärarna mer tid för lektionsplanering.

Huddinge har höga lärarlöner. Det är bra. Läraryrket är extremt viktigt. Men samtidigt som vi har höga lärarlöner har vi en extremt låg lärartäthet. Detta är ett stort problem. Ska kommunen satsa på att ha så goda skolresultat som möjligt måste det också synas i klassrummen, genom fler lärare med rätt behörighet. Grundskolenämnden ska därför satsa på behöriga lärare, men även lärare med spetskompetens i syfte att höja kunskapsresultaten och öka likvärdigheten avseende barn som är i behov av särskilt stöd. Bland lärarnas arbetsuppgifter bör man prioritera bland administrativa arbetsuppgifter så att tillräcklig tid ges för undervisning.

Förbättrade kunskapsresultat

Vi anser att det är viktigt att skolan förbereder eleverna inför yrkeslivet. I det ingår att arbeta självständigt, att bli kritiskt granskad, att samarbeta med andra och utveckla sin initiativförmåga. Det handlar om att förbereda eleverna för vad som kommer att möta dem efter de slutat skolan, oavsett vad det blir. Skolan har också en viktig uppgift i att främja demokratiska värderingar och fostra goda samhällsmedborgare. Därför är demokratiaspekten viktig både i och utanför klassrummet.

Fler ska kunna plugga vidare

Såväl gymnasiebehörigheten som högskolebehörigheten måste upp. Det är viktigt att alla elever, oavsett om de kommer från studievana hem, oavsett var i

kommunen de bor eller vad deras föräldrar har för bakgrund, ska kunna plugga vidare. Gymnasiebehörigheten är en viktig del för att kunna få ett arbete överhuvudtaget. Det är ytterst få som kan få ett jobb baserat enbart på sina avgångsbetyg från grundskolan. Det är därför viktigt att ha som målsättning att alla Huddinges ungdomar ska studera på gymnasiet. Den eftergymnasiala utbildningen är också den viktig. Det bör vara ett mål att alla avgångselever från gymnasiet ska ha högskolebehörighet i de fall de inte har studerat på ett yrkesinriktat program.

Fler fritidspedagoger

Fritidsverksamheten är en viktig del av många barns och ungas liv, både i och utanför skolan. Fritidspedagogerna är vuxna förebilder som kan vara både stöd och vägledning. Vänsterpartiet menar att det behövs fler fritidspedagoger i Huddinge kommun. Alla föräldrar måste också ges likvärdiga och goda förutsättningar till att kunna ha sina barn på fritids utan att det blir svidande ekonomiska konsekvenser, oavsett tjocklek på plånboken.

Ett Huddinge som håller ihop och bryter segregationen

Huddinge är en bra kommun att bo i. Här ska alla ha samma förutsättningar att skapa sig ett bra liv, oavsett köns- och genusidentitet, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsvariation. Vänsterpartiet strävar efter ett samhälle där alla har samma förutsättningar och där vi motverkar diskriminering i alla dess former. Alla ska känna sig trygga, lyssnade på och delaktiga i utvecklingen av sitt närområde och av kommunen i stort. Inflytandet och medbestämmandet ska vara lika självklart oavsett var i Huddinge man bor.

En lyssnande kommun

Huddinge är en av de kommuner där valdeltagandet skiljer sig mest åt mellan olika kommundelar. Detta är alarmerande. Valdeltagandet är ett av många sätt att påverka sin egen vardag. Det kan också göras genom de nya e-förslag som kommunen infört. Här är det viktigt att informera medborgarna om möjligheten att lägga e-förslag och vad det innebär. Kommunen ska också arbeta för att överbrygga den digitala klyftan som e-förslag riskerar skapa genom att erbjuda en god och tillmötesgående service på Huddinge servicecenter gällande e-förslag. Kommunen måste även utveckla medborgardialogerna och bli mer lyssnande. Det som hände vid flytten av förskolan Korallen i Visättra, där kommunen helt körde över föräldrarna, får aldrig hända igen. Skoldialogerna ska också utökas i samband med Demokratidagarna så att även barn på grundskolan får möjlighet att träffa kommunens beslutsfattare. På så sätt skapar vi en större och tidigare förståelse för hur den kommunala demokratin fungerar.

Ökad insyn – ökat inflytande

Ibland är det svårt att förstå vad som står i kommunala handlingar. Vänsterpartiet har föreslagit ett förvaltningsövergripande arbete för att förenkla språket i kommunala handlingar så att deras innehåll blir tillgängligt och begripligt för fler. Vi har också föreslagit att kommunens webb-TV-sändningar, som idag bara rör kommunfullmäktige, ska utvecklas så att det blir en mer informativ och kvalitativ produkt. Det är för våra kommuninvånare vi arbetar. Ett bra sätt att ta medborgarnas idéer till vara är omvända planprocesser där medborgarna får möjlighet att komma med förslag till hur bostadsområden kan förtätas och närmiljön utvecklas innan detaljplaneförslag eller programstudier utarbetas. I dessa processer är det extra viktigt att områdenas unga får komma till tals. Vi måste bli bättre på att ta tillvara på våra styrkor.

Medborgarkontor i alla kommundelar

Den kommunala servicen ska vara lika bra oavsett vilken del av Huddinge du bor i. Alla kommunmedborgare har inte tid och möjlighet att ta sig till centrala Huddinge så fort de har något ärende där de behöver komma i kontakt med kommunen. Det är viktigt att kommunmedborgarna känner att de kan lite på Huddinge, att vi har ett lyssnande ledarskap och att medborgarna har en bra insyn i beslutsfattande och ärendehantering. Därför ska varje kommundel ha ett eget medborgarkontor. E-tjänster och liknande är visserligen bra, men de riktar sig i första hand till medborgare som kan språket och som har vana att hantera e-tjänster. Så förhåller det sig inte för alla. Medborgarkontoren ska vara kommunens ansikte utåt och en förlängning av det befintliga kommunhuset i Huddinge centrum.

Medbestämmande

Huddinge kommun har infört så kallade e-förslag. Det innebär att 100 kommuninvånare skriver under ett förslag och att det sedan kan behandlas av kommunfullmäktige. E-förslag är, i likhet med medborgardialoger och samråd, ett bra sätt att ta del av demokratin i Huddinge och göra sin röst hörd. Det viktiga är att e-förslag nu marknadsförs av kommunen på ett sådant sätt att alla känner till möjligheten att lägga e-förslag. Dessutom är det viktigt att den digitala klyftan inte hindrar någon eftersom e-förslagen ska lämnas in digitalt. Här måste resurscentrum vara aktiva i att bistå framförallt äldre personer i att visa hur man ska lägga in och formulera ett e-förslag.

Inget beslutsfattande utan barnperspektiv

Barnperspektivet ska finnas med i allt kommunalt beslutsfattande. Därför är det viktigt att barnkonsekvensanalyser används som en prövningsmetod vid kommunala beslut, inte bara sådana som direkt rör barn utan också sådana som kan väntas röra barn. Det innebär också att Huddinge kommun till exempel måste hålla sig till Boverkets rekommendationer när det gäller anläggande av utemiljö i samband med utbyggnad eller nybyggnation av förskolor och skolor.

Blandad bebyggelse

Segregationen i Huddinge beror i huvudsak på hur kommunen valt och fortfarande väljer att bygga. De höga hyresnivåerna och den stora andelen bostadsrätter skapar en undanträngningseffekt där de som inte har råd att betala hänvisas till ett fåtal områden med en sämre standard, sämre kollektivtrafikförbindelser och ofta med oseriösa riskkapitalbolag som hyresvärdar. Vänsterpartiet vill bryta segregationen genom att bygga billigt och genom att förtäta i befintliga områden. Hyresrätten som upplåtelseform är att föredra eftersom efterfrågan på denna är hög och eftersom möjligheten att köpa en bostadsrätt inte är verklighet för alla.

Meningsfull fritid

Närheten till storstadens puls är Huddinges problem och tillgång. Den har gjort att satsningarna på ungdomar och deras fritid varit bristfälliga under lång tid, vilket inte minst märks i hur unga själva beskriver sin vardag. Många upplever tristess. Samtidigt är det många som inte rör sig utanför den kommunal del där de bor. Det innebär i praktiken att Huddinge kommun måste ta ansvar för att ge dem en meningsfull fritid i sina egna områden. Det kan göras genom satsningar på fritidsgårdar men också förbättrade möjligheter för exempelvis kaféverksamheter i de lokala centrumanläggningarna. Det är också viktigt att kommunen underlättar för lokala initiativ som drivs av de boende själva, som föreningen *Min system* i Visättra eller föreningen *Ur dimman* i Flemingsberg. Vi noterar även att den politiska minoritetskoalitionen som för tillfället styr i Huddinge har valt att använda sig av den reform som Vänsterpartiet i samverkan med regeringen drivit igenom för att erbjuda avgiftsfri simskola. Det välkomnar vi.

Lokala polisstationer en fråga om förtroende

Den upplevda otryggheten i vissa av Huddinges kommunal delar måste få ett slut. Ett långsiktigt mål är därför att se till att varje kommunal del ska ha egna lokala poliskontor tillgängliga. I vissa kommunal delar är förtroendet för polisen väldigt lågt. Lokala polisstationer med lokala poliser ger ett större förtroende för polisen och det ger polisen en större personkänedom i områdena vilket hjälper dem att vinna de boendes förtroende. Lokala poliskontor är inte en fråga som Huddinge kommun själv råder över, men det är en inriktning som vi kan tänka oss se kommunen arbeta efter på sikt. Det är av stor vikt att trygghetsarbetet är ett samarbete mellan polis och civilsamhälle. Nattvandring är ett utmärkt sådant initiativ som ökar dialogen mellan medborgare och lokala poliser, och som skapar en större medvetenhet om vad medborgare själva kan göra för att bidra till tryggheten i det egna området.

Feministisk stadsplanering

Vardagsotryggheten är omfattande och den gäller framförallt kvinnor. I Huddinge finns många områden där det är svårt att känna sig trygg, i synnerhet som kvinna. Det handlar om områden med dålig belysning, ensliga vägar, buskage och liknande. Det är viktigt att alla Huddingebor, oavsett kön, känner sig trygga i vår kommun och i det offentliga rummet. I allt fler delar av landet arbetar man nu med så kallad feministisk stadsplanering. Det kan exempelvis handla om att inte

anlägga buskage i närheten av gång- och cykelvägar, att vara noggrann och generös med placeringen av utomhusbelysning och att vid nybyggnation även bygga lägenheter i markplan. Ett feministiskt översynsarbete har inletts i Kortedala i Göteborg. Även i Malmö arbetar man med dessa frågor och i Husby har man inletts arbetet med feministisk stadsplanering av Husby centrum. Huddinge ska i likhet med Kortedala, Malmö och Husby inleda arbetet med feministisk stadsplanering och översyn ur ett feministiskt perspektiv för att skapa ett tryggare Huddinge för alla.

Arbete mot extremism

Fattigdom, arbetslöshet, missnöje och segregation skapar ett starkare behov av enkla lösningar på komplicerade problem. De enkla lösningarna kan levereras av såväl religiösa ledare som av politiska organisationer med totalitära och främlingsfientliga ideologier. Även i Huddinge finns det risk för att föreningar med antidemokratiska, totalitära och rasistiska agendor tar form. Det rör sig om såväl trossamfund som etniska och politiska föreningar. Sådana organisationer och grupperingar kan inte tillåtas vinna mark och rekrytera medlemmar i Huddinge. Det är viktigt att Huddinge kommun driver ett aktivt demokratiarbete för att visa på demokratiska alternativ för organisering och att kommunen också arbetar aktivt för att motverka orsakerna till att politisk och religiös extremism växer, nämligen i första hand patriarkala strukturer och maskulinitetsnormer, fattigdom, arbetslöshet, okunskap, missnöje och segregation.

Läsa för integration

Huddinge har en integrationsutmaning framför sig. Det innebär att vi måste arbeta på många olika sätt, gärna nya och kreativa, för att främja integration, men också brobyggande mellan olika grupper i samhället för att skapa delaktighet och inkludering. Ett sätt att göra detta är metoden ”Läsa för integration” som är framtagen som en läsfrämjande insats som inkluderar flerspråkiga barn. Tanken med metoden är att man kombinerar fyra dimensioner av högläsning för barn, nämligen berättarrösten, improvisationsteater och deltagarnas medskapande. Det är ett sätt att arbeta med text pedagogiskt och främja läsande bland läsovana barn.

El sistema

Alla barn och unga har inte en självklar plats i kulturlivet. Ofta är det en fråga om vilka ekonomiska förutsättningar deras föräldrar har. Musik är, precis som idrott, en viktig ingång till integration och interaktion mellan barn med olika bakgrunder och erfarenheter. El sistema är en pedagogik som har sitt ursprung i Venezuela men som nu även finns i Sverige. El sistema-pedagogiken praktiseras bland annat i kulturskolan i Södertälje, inom förskolan i Göteborg och på Grönkullaskolan i Sundbyberg. Tanken med El sistema är att barn tillsammans med professionella musiker lär sig att umgås med musiken och även utöva den i grupp. Den klassmarkör som bland annat kan ses i kulturskolan där långa köer och höga avgifter gör verksamheten segregerande, finns inte i El sistema eftersom verksamheten är avgiftsfri.

Fler i arbete

Vi i Vänsterpartiet satsar på att rekrytera och expandera inom den offentliga sektorn, med riktade satsningar mot vård, skola och äldreomsorg. Vi gör det för att det behövs. Vi satsar också på bättre villkor för egenföretagare och småföretagare för att stimulera dem att nyanställa. För oss är det viktigt att varje skattekrona går dit den är avsedd att gå. För att det ska vara möjligt måste vinstlöseriet i välfärden upphöra. Våra skattepengar ska finnas i verksamheterna, inte i fickorna på företagsägare och riskkapitalister.

Fler arbetstillfällen

Det enda effektiva sättet att bli en del av samhället är att få ett arbete. På arbetet utvecklar vi vänskaper och kunskaper men vi blir också del av en gemenskap som är något större än vi själva. Att ha ett arbete gör det meningsfullt att gå upp på morgonen. I Huddinge har vi en hög arbetslöshet i vissa kommunaldelar. I områden som Flemingsberg, Vårby och Östra Skogås är arbetslösheten högre än i andra områden. I Flemingsberg och Vårby är över hälften av de arbetslösa sådana som inte ens får ersättning genom A-kassan. Det är ingen hållbar situation. Vänsterpartiet vill satsa offensivt på att i samverkan mellan kommunen och näringslivet skapa riktiga jobb med vettiga löner för Huddinges arbetslösa.

En arbetsmarknad för alla

Många människor har otrygga arbeten. Värst drabbade av detta är unga, kvinnor och människor med utländsk bakgrund. Arbetslivet måste fungera för alla människor. Därför vill Vänsterpartiet minska de otrygga anställningarna och stärka rätten till fast anställning.

Att vara tidsbegränsat anställd innebär otrygghet. Livet blir svårare att planera, ekonomin är osäker, det är svårt att teckna hyreskontrakt eller att låna pengar till en bostad. På arbetsplatsen befinner man sig i underläge och det är svårare att engagera sig fackligt. Otrygga anställningar ger helt enkelt otrygga liv. Det vill vi ändra på. Vi vill också stärka regleringen kring in- och uthyrning av arbetstagare på central nivå och på sikt förbjuda bemanningsföretag. Vi vill ha en arbetsmarknad för alla – inte bara för chefer och storföretag.

Rusta upp den offentliga sektorn

Vänsterpartiet satsar på den offentliga sektorn eftersom det finns stora behov av personal i många delar av välfärden, exempelvis inom äldreomsorgen, socialtjänsten och skolan. För att det ska vara möjligt måste vi föra en annan ekonomisk politik än den vi har idag. Den ekonomiska politiken i Huddinge fokuserar på att sänka skatten och att hålla kommunens åtaganden vid ett minimum. Vi tycker att kommunen ska ta ett större ansvar för sina medborgare än bara det som ingår i välfärdens kärna. Vi tycker också att de som redan idag jobbar inom offentlig sektor ska få fler arbetskamrater för att minska antalet sjukskrivningar, förbättra arbetsmiljön och minska stressen.

Bättre villkor för egen- och småföretagare

Att ha en idé som man vill förverkliga är en viktig drivkraft. Det är den drivkraften som tar samhället framåt och leder till tekniska och sociala framsteg. Därför är det viktigt att den som har en bra idé ska våga ta steget fullt ut och våga starta en egen verksamhet. För att det ska bli möjligt måste den som vill starta en verksamhet veta att det finns strukturer och mekanismer som kan fånga upp dem om det inte går som de tänkt sig men som också underlättar deras arbete. Därför vill Vänsterpartiet centralt slopa sjuklöneansvaret för företagare med upp till 10 anställda under de två första veckorna. Vi vill också göra det lättare att ta lån för att starta en egen verksamhet genom att underlätta för de små sparbankerna att konkurrera med storbankerna. Genom att göra det lättare att starta företag och anställa kommer vi också att kunna öppna upp för fler arbetstillfällen.

Satsa på fler jobb för unga

Många unga står helt utanför arbetsmarknaden efter gymnasiet. Detta är ett allvarligt problem då det inte alltid beror på bristande utbildning som kan avhjälpas av sådana insatser som Komvux utan på att man exempelvis inte blir kallad till intervjuer på grund av sitt efternamn. Därför är det viktigt med projekt som exempelvis Tillsammans för Vårby som kan ge unga en chans att få in en fot på arbetsmarknaden och bevisa sin duglighet. Det tidigare samarbetet med högskolan/universitetet och näringslivet bör också återupptas. Det är också viktigt att samverka mellan olika program på gymnasierna, högskolan och näringslivet utvecklas.

Arbete som integration

Att ha ett jobb att gå till är inte bara viktigt för den egna försörjningen. Det är också viktigt ur integrationssynpunkt. Många nyanlända som har kommit till kommunen under de senaste åren står fortfarande utanför arbetsmarknaden. Att ha ett jobb kan vara en väg till att lära sig språket och att knyta band till andra kommuninvånare. Därför är det viktigt att stimulera kommunens arbetsgivare till att anställa nyanlända. Ett projekt som vi från Vänsterpartiets sida har föreslagit är ”Odling som integration”. Odling och annat praktiskt arbete är ett sätt för människor att komma närmare och lära känna varandra. Detta kan också leda till nya arbetstillfällen för såväl nya som gamla Huddingebor.

En god och vinstfri omsorg för alla

Huddinge ska ha en bra omsorg för alla, inte bara för de rikaste eller de som kan välja rätt utförare. Därför måste lagen om valfrihet avskaffas och vi måste se till att hålla en jämn och hög kvalitet i alla kommunens verksamheter. Vinstdrivande aktörer har inte i skattefinansierad verksamhet att göra. För oss är det en självklarhet att vården och omsorgen ska ha som sin främsta uppgift att se till barnens, de äldres och de sjukas bästa genom att återinvestera vinsten i verksamheten.

För en vinstfri välfärd

Vinstintressen leder fel. Det har blivit så uppenbart under de senaste åren att till och med den borgerliga minoritetskoalitionen i Huddinge borde kunna se det. Tyvärr har de valt att titta åt ett annat håll. Lagen om valfrihet (LOV) har släppt in privata utförare i hemtjänsten, inom LSS och som entreprenörer på äldreboendena. Detta är ett stort problem eftersom det gör det mindre säkert att alla Huddinges äldre får lika bra omsorg. Genom att privata hemtjänstföretag kan erbjuda andra tjänster med RUT-avdrag kan de konkurrera ut den kommunala hemtjänsten. Det är dessutom ett problem eftersom det inom exempelvis hemtjänsten bara finns ett fåtal saker att spara på. Personal och resor är två exempel. Genom snillrikt uttänkta kontrollsystem och tidsberäkningar minskar personalens löner medan deras stress ökar och de äldre får en sämre omsorg för sina pengar. Det är inte acceptabelt. Lagen om valfrihet måste avskaffas. Huvudansvaret för hemtjänsten, äldreomsorgen och LSS måste ligga på kommunen.

Valfriheten bör däremot garanteras i den kommunalt drivna äldreomsorgen. Profilboenden är något som vi kommer att se allt mer av. Vänsterpartiet anser att HBTQ-certifiering av äldreboenden skulle vara ett naturligt steg i den riktningen. Även boenden med specialinriktning på personer som inte har svenska som modersmål borde prioriteras. Vi menar också att det är viktigt att behålla servicehusen som boendeform eftersom det är en populär och väl fungerande form som efterfrågas av många. Situationen gällande brandsäkerhet och övrig upprustning på de befintliga servicehusen bör dock ses över. Vi måste också arbeta mer konsekvent för att få en bemanning på äldreboenden och inom hemtjänsten som motsvarar behovet. Detta är ett sätt att skapa trygghet för de äldre men också att få ner sjukskrivningstalen i kommunen. Det måste bli färre vikariat och konsulter och fler fasta heltidsanställningar.

Hälsa, vård och omsorg

Bra matvanor, fysisk aktivitet och tillgång till stimulerande sysselsättning är sätt att arbeta förebyggande mot såväl fysisk som psykisk ohälsa. Nedskärningar i budgeten har effekter på dessa aspekter, såväl för brukare av kommunens olika välfärdstjänster som för anställda. Nedskärningar på personal och försämrade arbetsmiljö gör att personal lättare bränner ut sig och riskerar leda till såväl fysiska besvär som psykosocial ohälsa. Det är tungt att arbeta inom vården. Därför är det viktigt att hela tiden ha med sig de anställdas perspektiv i det arbete som görs. Framförallt är det oacceptabelt när så kallade effektiviseringar slår mot de anställda och gör deras arbetssituation ännu tyngre. Det är också viktigt att man ser till att det upprätthålls en kontinuitet i personalstyrkan för att inte brukare ska drabbas av bristande rutiner som vi kunde läsa i patientsäkerhetsberättelsen för 2016 avseende LSS boendeenheter, daglig verksamhet och socialpsykiatrins särskilda boenden i Huddinge kommun.

Normkritiskt tänkande och arbete mot diskriminering

Livsvillkoren för Huddinges kommuninvånare skiljer såg åt markant. Skillnaderna kan spåras till köns- och genusidentitet, ålder, etnicitet och funktionsvariation.

Allt detta är saker som kan spela in på den enskildes fysiska och/eller psykiska hälsa. Normkritiskt tänkande och arbete mot diskriminering i våra kommunala verksamheter är nödvändigt för att motverka ohälsa och skapa jämlika levnadsvillkor. Vänsterpartiet anser att det är viktigt med en politik som inkluderar och välkomnar alla oavsett bakgrund. Ett sätt att motverka diskriminering är att öka medvetenheten om olika former av diskriminering. Därför menar Vänsterpartiet att fler av kommunens verksamheter till exempel borde HBTQ-certifieras.

Mer utredningsresurser till socialförvaltningen

I Huddinge ska alla kommuninvånare få en god omsorg. Det innebär att socialnämnden måste skapa hållbara lösningar för hur rättssäkerheten för barn och familjer ska garanteras. Särskilt mot bakgrund av att antalet ärenden inom individ- och familjeomsorgens barnenhet ökar konstant. Orosanmälningarna, särskilt från polisen, har ökat under det senaste året. Däremot finns inte tillräckligt med resurser för att göra reella utredningar av alla anmälningar som inkommer. Från Vänsterpartiets sida anser vi att det kan vara relevant att göra ett försök med arbetstidsförkortning för kommunens socialsekreterare under en försöksperiod för att se om detta skulle göra socialsekreterarnas arbetssituation bättre, det utförda arbetet mer kvalitativt och sjukskrivningstalen lägre.

Förebyggande arbete

Barn och unga som behöver särskilt stöd måste uppmärksammas och få den hjälp och det stöd de behöver på ett tidigt stadium. Det är viktigt att det finns bra förutsättningar för alla att delta i samhället, utbildning och fritidsaktiviteter. Det är också viktigt att skapa fler mötesplatser för unga. Mötesplatser skapar samhörighet och lär unga att interagera med vuxenvärlden och med varandra. Detta är en nyckel i arbetet för att se till att färre ungdomar hamnar snett eller gör fel val i livet.

De medel som står till Samkrafts förfogande är inte tillräckliga för alla de förebyggande åtgärder som behövs. Särskilt som vissa av de projekt som har varit aktuella inom Samkraft ska implementeras i de olika verksamheterna. Vi har tidigare föreslagit att det ska inrättas en social investeringsfond där man anslår viss del av kommunens överskott till förebyggande åtgärder. Detta görs i en rad kommuner i Sverige. Genom en sådan satsning kan man hjälpa de enskilda individerna tidigt och i slutändan spara åtskilliga miljoner i form av uteblivna kostnader för vård, anstaltsvistelser och försörjningsstöd.

Även i år föreslår och finansierar vi ett startkapital för en social investeringsfond eftersom vi menar att det är ett långsiktigt ansvarsfullt sätt att skapa ett socialt hållbart Huddinge. Kommunen ska inom ramen för den ordinarie verksamheten erbjuda stöd till avhoppare.

Ekosystem och klimat i balans

Klimatet och miljön är ödesfrågor. För att komma till rätta med klimatförändringarna måste alla bidra. Men lösningarna ligger inte på enskilda individer. För att bygga en hållbar framtid måste vi skapa strukturella förutsättningar för en hållbar livsstil. Därför måste vi prioritera kollektivt resande, bra vattenstatus i våra sjöar och en bevarad grönstruktur. Vi måste satsa på klimatsmarta val och miljöteknik samt nya byggnormer för att bygga grönt. Vänsterpartiet säger nej till Tvärförbindelse Södertörn, ett gigantiskt infrastrukturprojekt som underlättar bilismen istället för att stimulera fler att resa kollektivt.

Minska klimatpåverkan och luftföroreningar

Miljön och klimatet är vår tids absolut största utmaningar. Därför är det helt nödvändigt att kommunen är med och ställer om konsumtionen och beteendemönstren för att minska miljö- och klimatpåverkan så mycket som möjligt. Vi vill att Huddinge ska bli ett föredöme när det gäller dessa frågor. Huddinge ska vara en kommun där vi satsar på klimatsmarta lösningar, energieffektivt byggande och lokal förnyelsebar energi. Bostäderna i miljonprogrammen är i behov av renoveringar och då finns även potential att göra energieffektiva lösningar som gör att hushållens klimatpåverkan blir mindre. Vänsterpartiet vill att all nyproduktion av bostäder ska vara klimatsmart. Det innebär exempelvis att man bygger lågenergihus eller passivhus och att man använder sig av miljöanpassat byggmaterial.

Kollektivtrafiken är en viktig del av arbetet för att minska miljö- och klimatpåverkan. Idag väljer kvinnor att åka kollektivt i högre utsträckning än män. Förutsättningarna för att åka kollektivt måste förbättras så att fler väljer kollektivtrafiken framför bilen. Förbifart Stockholm är ett omodernt och ohållbart motorvägsprojekt. När det byggs nya vägar är det viktigt att ta stor hänsyn till naturen. I och med bygget av Tvärförbindelse Södertörn kommer trafiken genom Huddinge att öka och det innebär även att partikelhalterna i luften kommer att göra det. Vi i Vänsterpartiet vill i första hand satsa på miljövänliga lösningar för att öka det kollektiva resandet i, till och från Huddinge snarare än att cementera bilismen som det självklara valet i vår infrastruktur. I och med den nya cykelplanen för Huddinge ska det bli lättare att ta sig fram i kommunen med cykla, vilket också är bra ur ett folkhälsoperspektiv.

Miljö- och klimatanpassade inköp

Huddinge kommun måste arbeta mer med att öka andelen ekologiska livsmedel som köps in till de kommunala verksamheterna. Det är också viktigt att kommunen ser till att minska köttkonsumtionen. På så vis minskar vi kommunens miljö- och klimatpåverkan på ett effektivt sätt. Kommunens fordonsflotta bör så fort som möjligt bli eldriven. Kommunens anställda bör i ökad utsträckning använda sig av cyklar, som tillhandahålls av kommunen. Det bör dessutom finnas cyklar i kommunens ägo som invånarna och besökare kan låna.

Rent vatten i sjöar och vattendrag

Situationen i vissa av kommunens sjöar är alarmerande. Trehörningen är kommunens mest övergödda sjö. Trehörningens näringshalter behöver mer än halveras. Detta är ett arbete som måste prioriteras innan det är för sent. Än finns det tid att rädda denna sjö men klockan tickar och kommunen måste agera kraftfullt. Här är arbetet med dagvattenrening viktigt. Medborgarna behöver t.ex. få mer information om vilka skador biltvätt på gator och asfalterade garageuppfarter medför samt få incitament till att avstå från det.

Biologisk mångfald och gröna områden

Förtätning och infrastrukturprojekt innebär förändring som inte får ske på bekostnad av de boendes livsmiljö. Tillgången till natur och grönområden är väldigt viktig både ur rekreationssynpunkt och för att ta hand om den koldioxid som släpps ut i luften av den tunga trafiken. Naturmark ska finnas kvar runt skolor och förskolor av undervisningsskäl och för lek och spring för barnen. Bostadsbebyggelse genom förtätning försvaras av att mark även måste reserveras för parkeringsplatser och annat som hör det bilburna samhället till. Målet måste vara att minska bilismen och sänka parkeringsnormen vid bygge av nya bostadsområden. Garagen ska i första hand förläggas under jord. Trafikverkets val av korridor för dragning av Tvärförbindelse Södertörn kombinerat med risken att man inte väljer en tunnelloösning genom Glömstadalen riskerar också leda till att viktiga grönområden och rekreationsområden förstörs.

Drygt en tredjedel av den mark som ligger inom Huddinge kommun är naturområden. Dessa områden ska förbli tillgängliga för friluftsliv och rekreation och fria från privata och ekonomiska intressen. Tillsynen av naturreservaten ska få de resurser som krävs och uppföljningar ska göras av detta arbete.

Innovation, miljöteknik och grönt byggande

Klimathotet och miljön är vår tids ödesfrågor. På alla sätt som är praktiskt möjliga bör Huddinge kommun sträva efter att minska sin klimatpåverkan. Det gäller bland annat att vi ska hålla en informationskampanj för kommunmedborgarna om hur de själva minskar sin miljö- och klimatpåverkan men det handlar också om att tänka grönt i nybyggnation och infrastrukturprojekt. I Kalifornien, USA, har delstaten antagit en ny byggnadsstandard som innebär att all nybyggnation av villor och flerbostadshus inkluderar att taken kläs i solpaneler. Det är ett konkret, praktiskt och enkelt sätt att minska fossilberoendet vid uppvärmning av flerbostadshus.

Det är angeläget att Huddinge kommun tar ett större ansvar för att minska sin klimatpåverkan. I detta arbete finns det ett flertal innovationer, praktiska lösningar och ny miljöteknik som kan vara till hjälp. Att i större utsträckning ge hemtjänstpersonalen sammanhängande ansvarsområden som gör det möjligt att cykla istället för att åka bil, att se till att göra kommunens fordonsflotta helt fossilfri eller att i större utsträckning sätta upp solpaneler på befintliga kommunala byggnader är några saker. En utbyggd infrastruktur för laddstolpar för elbilar är också väldigt viktigt för att stimulera kommunens medborgare att köpa elbilar som är bättre för miljön.

Jämlika villkor och jämställdhet

Huddinges arbete för jämlikhet och jämställdhet måste prioriteras högre. För att det ska vara möjligt måste vi synliggöra skillnaderna i kvinnors och mäns förutsättningar. Det gör vi genom att föra mer könsbaserad statistik, arbeta tydligare med genuspedagogik och stärka kvinnofridsarbetet. Vi gör det också genom att anpassa Huddinge så att det är till för alla, genom att arbeta aktivt med tillgänglighet för människor med funktionsvariationer.

Jämlika villkor

Alla i Huddinge ska ha samma villkor och förutsättningar. Oavsett var i kommunen du bor eller vem du är ska dina förutsättningar att påverka din närmiljö, din arbetsplats eller skola och din boendesituation vara lika stora. Det är inte bara en fin tanke, det är en nödvändighet. Jämlika samhällen funkar nämligen bättre och är mer hållbara ur såväl ett ekonomiskt och socialt som ett ekologiskt perspektiv. I jämlika samhällen mår människor bättre och deras personliga utveckling gynnas. Därför är jämlika villkor en absolut förutsättning för att vi ska få ett Huddinge som är till för alla och där alla känner sig välkomna, inkluderade och lyssnade på.

Nolltolerans mot rasism

Vänsterpartiet vill ha ett samhälle för alla, fritt från rasism. Rasism sorterar och underordnar människor och därför är rasism ett hinder för rättvisa och jämlikhet. Kampen mot rasism måste föras på flera nivåer: mot strukturell rasism och diskriminering, mot uttalat rasistiska grupper och partier, mot rasistiska tendenser i etablerade partiers politik, mot ökande klasskillnader och för en generell välfärdspolitik som omfattar alla kvinnor och män – invandrade som infödda.

För att lyckas med den antirasistiska kampen måste vår utgångspunkt vara att vi människor är varandras trygghet. Och omvänt: din otrygghet är även min otrygghet. För att skydda sina intressen söker högern ofta stöd i rasismen. Att samhället rustats ned och klyftorna ökat är inte en konsekvens av att vi tar emot flyktingar. Den typen av signalpolitik splittrar oss och ställer oss mot varandra. Vänsterpartiet menar att det är viktigare nu mer än någonsin att arbeta för ett Huddinge som håller ihop, det är tillsammans som vi gör skillnad i arbetet mot alla former av rasism i samhället.

Könsbaserad statistik

Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och möjligheter att få del av kommunens service och kommunens biståndsverksamhet. För att kartlägga hur detta fungerar i praktiken är det nödvändigt att använda sig av en könsbaserad statistik för att mäta hur jämställdheten fungerar i kommunen i praktiken. Tyvärr är sådan statistik inget som kommunen regelmässigt inhämtar vilket vi i Vänsterpartiet anser att man borde göra i samtliga kommunala verksamheter, utan undantag.

Stärk kvinnofridsarbete

Kvinnofridsarbetet är livsavgörande för många kvinnor i vårt samhälle. Stödet till kvinnor och unga tjejer som utsätts för mäns våld måste ges de resurser som behövs. Detta arbete ska även utvecklas med handlingsplaner och information till allmänheten om hur man motverkar mäns våld mot kvinnor och förföljelse av kvinnor som lever med eller har levt under hot av en närstående man. Mäns våld mot kvinnor måste upphöra. Tidiga våldsförebyggande insatser och mäns delaktighet i dessa är avgörande för att skapa en hållbar förändring och uppnå jämställdhetspolitiska. Ett aktivt tänkande kring kvinnofridsarbete ska genomsyra allt arbete i socialförvaltningen. Kommunen ska även arbeta aktivt tillsammans med de aktörer som finns för att uppmärksamma och stödja offer för människohandel och prostitution. Internet är också en allt vanligare plats för unga att vistas på. Stödinsatser för unga tjejer som blir utsatta för så kallad grooming är något som är viktigt att arbeta med. Internet ska vara en trygg plats även för flickor och kvinnor.

Satsa på våldsprevention

Mäns och unga killars våld är ett av våra mest akuta samhällsproblem. Unga män är ofta överrepresenterade bland både offer och förövare. Starka normer kring hur män och killar förväntas vara eller bete sig är en del av problemet men även en viktig del av det förebyggande arbetet. Fokus behöver ligga på attitydförändringar på lång sikt och en strategi som särskilt betonar behovet av ett utökat och verkningfullt förebyggande arbete och mäns delaktighet i arbetet. Vänsterpartiet har föreslagit att eventuella överskott i kommunen ska placeras i en socialinvesteringsfond för att användas till förebyggande arbete.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Alla har samma rätt till sin egen kroppsliga integritet. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är något som speciellt flickor och kvinnor men även pojkar och män utsätts för. Våld i nära relationer, oavsett orsak, är aldrig acceptabelt och samhället måste göra allt som är möjligt för att minska våldet i nära relationer och det hedersrelaterade våldet och förtrycket. Detta kan göras i samverkan med den kompetenta kvinnojour som finns i kommunen.

Hedersrelaterat våld- och förtryck är ett problem som under de senaste åren uppmärksammats alltmer i Sverige och som utgör ett reellt problem och en risk för framförallt unga tjejer och killar men även vuxna. Det hedersrelaterade våldet har speciella funktioner och mönster. Det behövs en bättre kunskap om det hedersrelaterade våldet och förtrycket och dess mekanismer inom såväl skolan som socialförvaltningen. Vänsterpartiet vill ha en gemensam handlingsplan för alla Huddinges grund- och gymnasieskolor om hur man som vuxen ska agera om man misstänker eller upptäcker att en elev är utsatt för hedersrelaterat våld- och förtryck. Samordning och medvetandehöjning är viktig för att förebygga att fler människor utsätts.

Ökad tillgänglighet och jämställda verksamheter

Andelen invånare som upplever sig diskriminerade på grund av funktionsnedsättningar ökar. Det behövs ett tydligt arbete i kommunen med likabehandling fokuserat på arbete mot funkofobi. Detta är en diskrimineringsgrund som ofta glöms bort eller behandlas styvmoderligt men som är extremt viktig för att få ett samhälle där alla har samma rättigheter och möjligheter. Alla Huddingebor, oavsett funktionsvariation, ska få det stöd de behöver.

Jämställdhetsintegreringen måste fungera bättre och uppföljningen uppvärderas. Detta jämsides med ett arbete för att motverka diskriminering på grund av homofobi, transfobi eller funkofobi. Vi anser att en bra metod för detta är att i större utsträckning arbeta med HBTQ-certifiering av kommunala verksamheter. HBTQ-certifieringen innebär också ett kunskapslyft och nya perspektiv hos personalen ute i kommunens verksamheter.

Genuspedagogik

I förskolan och skolan ska genuspedagogik vara ett förhållningssätt som genomsyrar all verksamhet för att synliggöra maktstrukturer, såväl synliga som dolda. Det är särskilt viktigt att barn inte bemöts eller bedöms med utgångspunkt i binära och föräldrade könsstereotyper. I förskolan och skolan ska alla ha rätt att vara individer och behandlas lika oavsett könstillhörighet, könsidentitet eller könsöverskridande uttryck.

Attraktiv arbetsgivare

Huddinge ska inte bara vara en kommun där det är attraktivt att leva, kommunen ska också vara en attraktiv arbetsgivare. Här ska man trivas på jobbet genom bra och jämställda löner och schyssta arbetsvillkor. Så ser det inte ut idag. Vi måste föra en lönepolitik som kommer åt lönegapet mellan män och kvinnor, vi måste våga prova sex timmars arbetsdag och vi måste öka bemanningen genom att ta bort de ofrivilliga deltiderna och skapa fler heltider.

Engagerade och kompetenta medarbetare och chefer

En förutsättning för att medarbetare och chefer ska kunna göra ett professionellt jobb är att de har tid att göra det. De dagliga arbetsuppgifterna får inte bli en alltför stor börda. Om arbetsbelastningen är för stor måste fler medarbetare anställas. Det är också viktigt att strukturen och ledningen av arbetet är sådan att medarbetarna har möjlighet till påverkan och delaktighet i sin arbetsmiljö. Sjukskrivningstalen fortsätter att öka vilket oroar oss mycket. I många fall handlar det om arbetsrelaterad utmattning och utbrändhet. Detta är inte ett sätt att vara en attraktiv arbetsgivare på och det är heller inte ett effektivt sätt att använda resurser. Det är också viktigt att anställda på upphandlade företag har bra arbetsvillkor och löner som går att leva på. Alla ska ha kollektivavtal. Förbud mot svartarbete ska vara ett kontraktsvillkor vid all offentlig upphandling.

Löner för jämställdhet

Kommunens verksamheter är på många sätt en avspeglning av arbetsmarknaden i stort. Det innebär bland annat att den är könssegregerad. Män och kvinnor har i stor utsträckning olika yrken och olika positioner och lönerna i de kvinnodominerade yrkena släpar efter. Sveriges Kvinnolobby har visat att löneskillnaden mellan män och kvinnor är 12 %, vilket innebär att kvinnor jobbar gratis efter klockan 16.02. Genom en aktiv lönebildning med jämställdhetsfokus kan Huddinge bidra till att minska löneskillnaden mellan män och kvinnor.

Öka bemanningen genom fler heltider

I många kommuner har det under lång tid funnits anställda som arbetar deltid. Särskilt kvinnor tenderar att fastna i deltidsfällan. Att arbeta deltid kan ibland vara en praktisk lösning för att få vardagen att gå ihop. Samtidigt innebär deltidarbete lägre lön och i förlängningen även lägre pension. Vi vet också att otrygghet och dåliga arbetsförhållande ger en ökad sjukfrånvaro. Det är i grunden en fråga om jämställdhet att åtgärda dessa problem. Vänsterpartiet menar att Huddinge kommun ska erbjuda rätt till heltid som regel. Trygga och säkra heltidsanställningar minskar också kostnaderna för vikarier och konsulter som under de senaste åren skenat iväg ordentligt och gjort att exempelvis förskolenämnden, socialnämnden och äldreomsorgsnämnden har uppvisat oroande resultat i förhållande till budget. Arbetsmarknadens parter inom kommun- och landstingssektorn förväntas också lägga in rätten till heltid i sina kollektivavtal. Krav på heltid och kollektivavtal bör också ställas vid offentliga upphandlingar som görs av Huddinge kommun. Vi anser att man omedelbart bör göra en inventering och erbjuda alla anställda rätten till heltid och trygga anställningar och arbetsvillkor.

Minska sjukfrånvaron

Sjukfrånvaron är fortsatt hög i Huddinge, framförallt bland kvinnor i offentlig sektor. Det är viktigt att människor som jobbar i Huddinge kommun känner sig trygga, sedda och omhändertagna. Kommunen har ett stort ansvar för sina medarbetare. Därför är det angeläget att minska sjukfrånvaron i kommunens verksamheter och framförallt att ta reda på och åtgärda orsakerna till att kvinnor har en betydligt högre sjukfrånvaro än män.

Sex timmars arbetsdag

Sex timmars arbete, 12 timmars fritid och sex timmars vila. Eller hur man nu vill definiera det. Det får man välja själv. Huvudsaken är att utvecklingen går mot att det blir allt lättare och allt mer hållbart att dela på jobben med bibehållen lön. Vänsterpartiet driver frågan om sex timmars arbetsdag och vi menar att detta är något som bör kunna göras på försök även i Huddinge kommun. Framgångsrika exempel har redan genomförts på bland annat CSN, Huddinge sjukhus och på Volvo i Umeå.

Hållbar ekonomi

Kommunen ska arbeta för att nå ett årligt resultatmål om 1 procent. Skattesatsen ska fastställas till 19:97 öre per skattekrona. Verksamheternas behov och kvalitet ska prioriteras framför skattesänkningar och ideologidrivna privatiseringar.

Sund ekonomi

Huddinge ska ha en stark ekonomi. Det är den utgångspunkt man måste ha för att kunna driva en verksamhet med hög kvalitet, god kontinuitet och stabil finansiering. Det är också utgångspunkten för att kunna utveckla välfärdssektorn i kommunen. Skatteprognosen pekar mot en oförändrad skattesats med en stabil tillväxt men där skatteintäkterna inte kommer att öka nämnvärt. Däremot kommer demografin i kommunen att förändras vilket ställer större krav på utbyggd välfärd. Vänsterpartiet anser att pengarna för att finansiera välfärden ska användas omsorgsfullt och att eventuellt överskott ska återinvesteras i verksamheterna istället för att gå till privata vinster för de så kallade välfärdsentreprenörerna. Därför är det viktigt att kommunen i så stor utsträckning det är möjligt tar eget ansvar för välfärden.

Vänsterpartiet har en annan syn på sund ekonomi än övriga partier i kommunfullmäktige. Det innebär exempelvis att vi anser att det är viktigt att pengar sätts i arbete i verksamheterna snarare än läggs på hög för att uppnå ett resultatmål om 2 procent. Överskott i nämnderna är inte något eftersträvänt. I dagsläget är det snarare så att ett överskott konstrueras än att överskottet utgörs av de pengar som blir över när en nämnds behov är tillgodosedda avseende deras ansvarsområde. Detta märks tydligt när den borgerliga minoritetskoalitionen redovisar ett överskott för Huddinge kommun samtidigt som man lägger ett sparkrav på grundskolenämnden om 17 miljoner kronor. Med utgångspunkt i det nya läget, en besparing som drabbar lärare, elever och övrig skolpersonal, gör man sedan något man kallar för en ”historisk satsning.” Det är inte en seriös ekonomisk politik.

Skolor där resultaten ligger på en lägre nivå måste prioriteras, lärarflykten måste stoppas, äldreboenden där nöjdheten bland brukarna är sämre måste prioriteras, trygghet i det offentliga rummet för alla måste prioriteras, segregationen måste brytas. Så måste man resonera när det gäller kommunens ekonomi. De ställen där pengarna behövs mest ska först få del av dem. Vi ser också en risk att man använder bolagen Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB som kassako och därigenom riskerar att dubbelbeskatta allmännyttans hyresgäster istället för att ta ekonomiskt ansvar och se till att finansiera alla kommunens verksamheter fullt ut.

Nämndernas budgetar måste räknas upp. Under de senaste åren har det skett en systematisk underfinansiering av förskoleverksamheten, grundskolenämnden, socialtjänstens arbete och äldreomsorgen. Nämnderna behöver få finansiering för pris- och lönekomensation. De uppräknningar som den borgerliga minoritetskoalitionen nu gör är för små och kommer för sent. Med bakgrund av de tidigare årens uteblivna uppräknningar är dagens läge närmast att betrakta som att kommunen är skyldig sina anställda retroaktiva löneökningar. Vi tillför

uppräknningar för förskolenämnden med 3 % utöver de prioriterade politiska satsningar som vi gör. Alla andra nämnder utom Kommunstyrelsen, räknas upp med 2 % utöver de prioriterade satsningar som vi gör i respektive nämnder. Kommunstyrelsen räknas upp med 1 % för löner, priser och hyror.

Med Vänsterpartiets förslag till skattesats, minskade politikerarvoden, sänkta konsultkostnader, omfördelningar och sänkta resultatmål kan särskilda medel anslås för att täcka behov i de nämnder där det behövs som mest. Det är också ett sätt att arbeta för ökad jämlikhet och jämställdhet och mot segregation och diskriminering.

Pris- och lönekomensation

Ett av fundamenten i en ansvarsfull ekonomisk politik är att anpassa den till omvärlden på ett trovärdigt sätt. Det handlar om att löneutvecklingen följer med i den prisutveckling som finns i omvärlden. När löner ska uppjusteras tas det ofta som intäkt för att pressa personalen eller genomföra så kallade effektiviseringar av olika slag. Genom att pris- och lönekomensera hela vår budget visar Vänsterpartiet att vi tar ansvar för att lönehöjningar i avtal mellan arbetsmarknadens parter inte ska drabba dem som jobbar i kommunen eller deras arbetsmiljö.

Effektiv och omsorgsfull användning av skattemedel

Huddinge är en snabbväxande kommun och det innebär både fler invånare och fler som jobbar i någon av kommunens verksamheter. Detta utmanar den kommunala organisationen och ett ständigt fokus på kvalitet och effektivitet är ett måste. Vi vill ha en genomlysning av flera processer, bl.a. vill vi granska hur den framtida utvecklingen på IT-området kommer att påverka arbetsformer och organisation. Vi vill även granska hur avvägningen mellan användande av konsulter kontra fastanställd personal påverkar situationen långsiktigt. Vi vill också successivt minska konsultkostnaderna. Det kan vara bra att ta hjälp av konsulter då det saknas kompetens inom ett särskilt område tillfälligt, men vi ska inte bli en "konsultberoende" kommun. För år 2017 har Huddinge konsultkostnader motsvarande totalt 62 346 mnkr. Detta är resurser som skulle kunna användas mer effektivt och omsorgsfullt i form av fler fasta anställningar, men hade också tillfört nödvändiga satsningar för att stärka välfärden i Huddinge och varit betydande tillskott till förskolan, skolan och omsorgen.

Ekonomiplan 2019-2021

Skattesats (25, 8 mnkr)

Vårt budgetförslag är beräknat utifrån en kommunal skattesats på 19:97 kr per skattekrona.

Besparingar (-19 mnkr)

Sänkning av de fasta politikerarvodena – 4 mnkr

Sänkning av konsultarvoden – 15 mnkr

Uppräkningar (totalt 138,5 mnkr) (24,1 mnkr utöver koalitionen)

Uppräkning gällande priser och löner inom samtliga nämnder med 2 procent, utom

Förskolenämnden och Grundskolenämnden som får en högre uppräkning på 3 % (tot. med politiska prioriteringar) kommunstyrelsen som får 0,4 % mindre i uppräkning och hamnar på (1 %)

Poliska prioriteringar (totalt 131,4) (79,7 mnkr utöver koalitionen)

Kommunstyrelsen tilldelas 7,0 mnkr (utöver koalitionen förslag) för att inleda arbetet med medborgarkontor, öka valdeltagandet, för en informationskampanj riktade till medborgare om klimatfrågor och förbättra kommunens webbsändningar.

Förskolenämnden tilldelas tot. 27,0 mnkr (6,4 mnkr utöver koalitionen förslag exklusive uppräkning) tot. 35,3 mnkr inklusive uppräkning för mindre barngrupper, fler förskolelärare och specialpedagoger, barn i behov av särskilt stöd och stärka arbetet med genuspedagoger samt modersmålsutveckling och rätt till 30 timmar i förskolan för alla barn.

Grundskolenämnden tilldelas tot. 22,5 mnkr (8,2 utöver koalitionen förslag exklusive uppräkning) tot. 40,3 inklusive uppräkning för kvalitetshöjning i skolbarnomsorgen, fler behöriga lärare och SVA-lärare, barn i behov av särskilt stöd, modersmålsundervisning och bättre elevhälsa.

Gymnasienämnden tilldelas 6,7 mnkr (utöver koalitionen förslag) för stöd till ungdomar med särskilda behov, fler feriepraktikplatser, behöriga SVA-lärare och bättre elevhälsa.

Socialnämnden tilldelas 22,5 mnkr (utöver koalitionen förslag) (tot. 31, 5 mnkr) för arbetsmarknadsinsatser, för förebyggande insatser genom fler fältsekreterare, hållbara boendelösningar för ensamkommande ungdomar och stärka funktionshinderområdet.

Äldreomsorgsnämnden tilldelas 15,5 mnkr (utöver majoritetens förslag) för fler tjänster, ökad bemanning, fler heltider, samt höjd kvaliteten inom demensboenden.

Kultur- och fritidsnämnden tilldelas 17,7 mnkr (utöver majoritetens förslag) för sänkning av avgifter i Kulturskolan, gratis aktiviteter till barn och ungdomar, fler mötesplatser för ungdomar, inledning av projekten Läsa för Integration och El sistema.

Natur- och byggnadsnämnden tilldelas totalt 4,0 för upprustning av gator och vägar, drift av utemiljöer samt gå och cykla året runt.

Tabeller

	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Verksamheten	-6 079,8	-6 310,6	-6 506,4
Exploatering	251,0	166,0	390,0
Avskrivningar	-162,2	-183,2	-204,2
Verksamheten netto	-5 991,1	-6 327,8	-6 320,6
Skatteintäkter	5 151,4	5 311,1	5 507,6
Kommunal utjämning	1 102,6	1 208,6	1 256,3
Skatt, utjämning	6 254,0	6 519,6	6 763,8
Finansiella intäkter	158,6	158,6	158,6
Finansiella kostnader	-107,9	-111,6	-121,7
Resultat	313,6	238,8	480,1
Ekonomiskt mål	62,6	72,8	90,1
Ekonomiskt mål % av skatt och utjämning	1,0%	1,1%	1,3%

netto mnkr	TOT	KS	FSN	GSN	GN	SN	ÄN	KFN	NBN	TN	Rev	ÖF	Reserv	Finansf	Exploat	Avskrivn.
Budget 2018	-5 764,0	-509,6	-854,4	-1 718,7	-572,4	-1 010,8	-720,6	-213,0	-161,8	-7,8	-3,4	-8,5	-75,9	102,0	131,0	-140,2
Statsbidrag, tekni	113,6	27,1	-0,2	-4,2	-0,4	-1,1	-1,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0	17,6	-21,9	120,0	-22,0
Volymer	-81,5	0,0	9,0	-40,7	-12,2	-16,8	-17,9	-1,6	-2,1	-0,1	-0,1	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	10,6	0,0	1,3	-9,7	-3,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,3	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	-138,5	-5,0	-25,2	-53,3	-11,8	-20,6	-14,8	-4,3	-3,3	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Politiska prioriter	-131,4	-8,5	-27,0	-22,5	-6,7	-31,5	-6,5	-17,7	-6,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0	0,0	0,0
Budget 2019	-5 991,1	-496,1	-896,5	-1 849,0	-606,8	-1 080,7	-760,7	-236,7	-173,3	-8,0	-3,5	-7,6	-41,0	80,1	251,0	-162,2
Statsbidrag, tekni	-94,2	8,0	0,0	-0,1	0,0	-9,0	9,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	-85,0	-21,0
Volymer	-107,3	-5,4	-12,1	-26,7	-16,2	-21,7	-20,2	-2,0	-2,7	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	-49,2	0,0	-4,0	-5,7	-3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-36,1	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	-86,1	-7,2	-12,6	-26,0	-8,7	-15,2	-10,6	-3,1	-2,5	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Politiska prioterin	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plan 2020	-6 327,8	-500,6	-925,2	-1 907,4	-635,1	-1 126,6	-782,5	-241,8	-179,6	-8,3	-3,6	-7,8	-77,1	85,1	166,0	-183,2
Statsbidrag, tekni	217,4	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,4	224,0	-21,0
Volymer	-118,6	-6,2	-20,6	-18,9	-17,2	-25,2	-24,8	-2,3	-3,2	-0,2	-0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	-59,8	0,0	-6,1	-3,7	-3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-46,6	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	-31,9	-2,6	-4,7	-9,5	-3,2	-5,6	-4,0	-1,1	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plan 2021	-6 320,6	-499,4	-956,5	-1 939,5	-659,0	-1 157,5	-811,2	-245,3	-184,6	-8,5	-3,7	-8,0	-123,7	90,5	390,0	-204,2